

AKP açısından yeni dönem daha fazla hegemonya ve otorite, bizler için ise daha fazla direniş dönemi olacaktır.

Baskılara Cevap Daha Fazla Direniştir

RIDVAN TURAN

AKP hükümet olduktan sonra iktidar olmayı, iktidar olduktan sonra da muktedir olmayı başardı. Bu sebeple artık çok daha açık bir politik söyleme sahip, dengeleri ve hassasiyetleri eskisi gibi umursadığı yok. Sınıfsal tutum alışını düne göre çok daha açık bir dille ifade ediyor.

Haziran seçimlerinde yüzde 49 oyla tekrar iktidar olan AKP'nin siyasal açıdan düne göre daha "rafine" bir hal almaya başladığından söz edilebilir. Bunun en önemli sebebi oylarını yükselterek üçüncü kez iktidar olmanın verdiği özgüven olmalı. Bu özgüveni özellikle başbakanın uluslararası sorunlara karşı takındığı tutum ve muhataplarını fırçalama pratiğinden net olarak görebiliyoruz. Belli ki ona oy verenler nezdinde bu fırçalama hareketleri bir sempatiye dönüşüyor. Yılların tortusu ulusal ezilmişlik kompleksi, bir ölçüde tatmin ediliyor.

AKP 2002'de elde ettiği ilk seçim başarısının ardından çok daha itidalli bir tutum sergilemekteydi. Hükümet olmuş ama henüz iktidar olamamışlığın verdiği tedirgin hal ona böylesi bir politik davranış üslubu kazandırmaktaydı. Askerin siyasetteki baskın rolü AKP'yi defalarca kıldan ince kılıçtan keskin köprülerden geçmek durumunda bıraktı. Asker siyaset ilişkilerinde, laiklik, türban vb. gibi sorunlarda, toplumsal hassasiyetleri harekete geçirmemeye özen gösteren bir taktik hat güdülmekteydi. Yaşam tarzı tartışmaları, bütün tartışmalar içinde daha önemli bir yer işgal ederken, başbakan her fırsatta "kimse nin yaşam tarzı bizi ilgilendirmiyor" vurgusu yapıyordu. Kritik dönemlerin, muhturalı günlerin ardından bu günlere gelindi.

AKP hükümet olduktan sonra iktidar olmayı, iktidar olduktan sonra da muktedir olmayı başardı. Bu sebeple artık çok daha açık bir politik söyleme sahip, dengeleri ve hassasiyetleri eskisi gibi umursadığı yok. Sınıfsal tutum alışını düne göre çok daha açık bir dille ifade ediyor.

Lafını artık daha doğrudan söylüyor.

Kim ne düşünür, hangi hassasiyetler ayaklanır diye düşünen yok. AKP, temsilcisi olduğu sınıfların siyasetini sürdürmekte düne göre daha doğrudan bir yol izliyor. Bu onun popülist bir söylemden giderek uzaklaştığı anlamına gelmiyor. Tam tersine temsilcisi olduğu sınıfların siyasetini daha doğrudan yürütürken, alt sınıfları da bu siyasetin destek kıtaları halinde örgütleyebiliyor. Hiç kuşkusuz AKP'nin de özünde başarılı bir çatı partisi olmasının ve güçlü tarikat ilişkileri ile tüm toplumu ağ gibi sarmış olmasının bu başarıda çok büyük rolü var.

Hükümetten iktidara, iktidardan da muktedirliğe yol aldıkça bu doğrudanlığı daha açık görüyoruz.

Örneğin 2002'den sonra, politik bir tutum alışını simgeleyen, bir slogan haline dönüşmüş olan "komşularla sıfır sorun politikası" artık bir slogan olmanın ötesinde bir anlam taşımıyor. Oysa dün tersi bir politika gütmek, içerde gayet zor durumda olan bir hükümetin başına dışarıda da bela getirmek anlamına gelmekteydi. ABD'nin bölgesel politikalarıyla da uyum içinde bir yönelimdi bu. AKP kedilerle dolu bir evin tombul faresi olarak girmekte zorlandığı bir delikten bir de kuyruğuna kabak bağlayarak geçmeyi denemedi. Siyasi rasyonalite bunu emrediyordu. Bugün ise komşularla sıfır sorun politikası, tüm komşularla sorun politikasına dönüştü.

Sıfır sorun politikası dünkü durumu yansıtıyordu, herkesle dalaşma politikası ise bugünkü durumu yansıtır. Bugünkü durum, bölgede bir güç merkezi olmak ve temsil ettiği sınıflar adına saldırgan bir bölge politikası izlemek olarak nitelendirilebilir.

Üçüncü seçim başarısı iç politika da da AKP'ye daha doğrudan bir karakter kazandırdı. Daha pervasız

ve daha saldırgan oldu. İçerde engel olarak tariflediği kesimlerin bir kısmının başarıyla tasfiyesinin gerçekleştirilmesi, AKP'nin deyim yerindeyse dikensiz bir gül bahçesine kavuşmasını sağladı. Siyasal planda süren Ergenekon, balyoz davaları ile bu kesimin temsilcisi olan askeri, bürokratik kesimlerin tasfiyesi önemli ölçüde sağlanmış oldu.

AKP devletin tüm kademelerini ve toplumsal yaşamın önemli bir bölümünü yeniden yapılandırdı ve kendine tabi kıldı. Bu yeniden yapılanma sürecini Müslüman değer yargılarıyla soslanmış, görünüşte liberal, özde ise otoriter bir felsefe ile sürdürdü.

Şimdi Kürt sorununu da benzer bir bakışla çözmeye çalışıyor.

Kürt sorununun çözümünde dün daha barışçıl bir söylem hüküm sürüyordu.

Kürt açılımı, Habur süreci böyle süreçlerdi.

Bu süreçler, Kürtlerin tutumu nedeniyle değil, AKP'nin yeni hegemonya algısı nedeniyle, Kürt sorununu bir başka biçimde (şiddetle) çözebileceğini düşündüğü için sona erdirildi.

Kürt sorunu, Kürtlerin ulusal demokratik talepleri İslam paydaşlığı içinde eritilerek "çözölmeye" çalışıldı. Bir yandan tüm bölgesel gelişmeler PKK'nin tasfiyesi için bir dışarıdan müdahale aracı olarak ele alındı, İran'la, Suriye'yle, Irak'la ilişkiler hatta ABD ile ilişkiler hep PKK'nin tasfiyesi ve Kürt sorununun şiddete dayalı çözümü için bir manivela haline dönüştürülmeye çalışıldı.

İçerdeki sorunun gerçek muhataplarıyla görüşmek ve konuşmak yerine onların da kitlesel halde KCK davaları ile tasfiyesi amaçlandı. Emsali görülmemiş siyasi operasyonlar düzenlendi.

Bugün elinde hegemonya çekici olan AKP tüm sorunları olduğu gibi Kürt sorununu da bir çivi gibi gör-

me eğilimindedir. Sorunu vura vura çözebileceği kanısına sahiptir. AKP'nin 3. seçim başarısının Kürt meselesine tahvili, birilerinin iddia ettiği gibi Kürt sorununun çözümü için daha geniş bir toplumsal destek bulduğu anlamına gelmemiş, tersine Sri Lanka modeli çözüme vize verildiği anlamına gelmiş görünmektedir. Askeri operasyonların giderek artmasının, ABD'den rica minnet ve ödünlerle casus uçaklar alınmasının, sınır ötesi operasyonların planlanmasının ve nihayetinde Kandil'e bayrak dikme edebiyatının anlamı budur.

AKP'nin Kürt sorununu bu biçimde çözüme olasılığı yoktur, ancak bu tutumun çözümsüzlüğü ve kayıpları çok daha arttıracığına şüphe yoktur.

Bu dönemin karakteristik bir başka özelliği olarak da toplumsal muhalefet güçlerine olan saldırı dalgası boyutlanmakta, demokrasi kırıntıları da bir bir geri alınmaya çalışılmaktadır. Polisin demokrasinin teminatı olduğu söylenmekte ve AKP'nin yeni statükosunun vurucu gücü olarak örgütlenmektedir. Artık ülkede adı konmamış sıkıyönetimler uygulanmakta, seyahat yasakları konulmaktadır.

Başbakan artık çok daha açıkça zamları savunmakta, krizin maliyetinin halkın sırtına yükleneceğini açıkça ilan etmektedir. Ardı arkası gelmeyen zamlar ve hayat pahalılığı, yoksulluğun artması, artan işsizlik vb. gün geçtikçe boyutlanmaktadır.

İçerde ve dışarıda daha fazla iktidar ve hegemonya peşinde koşulduğu bu koşullarda demokratik bir anayasa yapılacağına inanmamıza dair bir sebep kalmamıştır. Bu koşullar demokrasiyi değil, savaş ve çatışmayı çağırılmaktadır.

AKP açısından yeni dönem daha fazla hegemonya ve daha fazla otorite dönemidir. Bizler için ise daha fazla direniş dönemi olmalıdır.